

Individuell Livförsäkring

Försäkringsvillkor 2026

Villkoren gäller från och med 12 oktober 2026. Villkor gäller för försäkringsavtal som ingåtts före detta datum. Individuell Livförsäkring kan inte nytecknas.

Innehållsförteckning

Allmänna villkor.....	3
1. Behörig att teckna försäkring	3
2. Ikraftträdande av avtal och inträdande av försäkringsskydd.....	3
3. Uppsägning av avtal och upphörande av försäkringsskydd.....	3
4. Bolagets rätt att ändra försäkringsavtal.....	3
5. Ångerperiod samt premieåterbetalning	4
6. Hälsoprovning	4
7. Premie och premiebetalning	4
8. Återupplivning	4
9. Premiebefrielse vid sjukdom och olycksfall	5
10. Förvaltning av försäkringskapitalet	5
11. Villkorad återbäring	6
12. Äganderätt samt rätt att ändra eller på annat sätt förfoga över enskild försäkring	6
13. Tillvalsmöjlighet	6
14. Fribrev	6
15. Återköp	6
16. Flytt av försäkringskapital	7
17. Begränsningar i enskild försäkrings giltighet	7
18. Avgifter	8
19. Åtgärder för utbetalning	8
20. Räntebestämmelser vid utbetalning	9
21. Förmänstagare	9
22. Avkastningsskatt och kontrolluppgifter	9
23. Preskription	10
24. Ansvar för felaktiga och försenade meddelanden	10
25. Ansvarsbegränsning	10
26. Försäkringsbesked och årsbesked	10
27. Behandling av personuppgifter	10
28. Gemensamt skadeanmälningsregister	10
Produktvillkor	11
Ordförklaringar	13
Kundklagomål i Handelsbanken Liv	14

Allmänna villkor

Försäkringsgivare är Handelsbanken Liv Försäkringsaktiebolag med organisationsnummer 516401-8284 och med säte i Stockholm, nedan kallat Bolaget.

Dessa villkor gäller för Individuell livförsäkring.

Försäkringsavtalet grundar sig på de uppgifter som försäkringstagaren och/eller den försäkrade skriftligen lämnat Bolaget.

Om någon uppgift är oriktig eller ofullständig kan det medföra begränsningar i försäkringsavtalets giltighet. Försäkringsavtalet kan förklaras ogiltigt eller försäkringsskydd kan komma att minskas till den nivå och omfattning det skulle ha haft med hänsyn till gjorda inbetalningar, om riktiga och fullständiga uppgifter lämnats.

Utöver villkoren gäller försäkringsavtalslagen och allmän svensk lag i övrigt.

1. Behörig att teckna försäkring

Individuell livförsäkring kan tecknas av den som är svensk medborgare eller folkbokförd i Sverige och i vissa fall, beroende på försäkringstyp, av svensk juridisk person.

Lägsta/högsta inträdesålder kan förekomma beroende på försäkringstyp.

Ovanstående regler gäller även vid ansökan om utökning eller höjning av försäkringsskydd eller vid andra ändringar som kräver Bolagets samtycke.

2. Ikraftträdande av avtal och inträdande av försäkringsskydd

Försäkringsavtalet eller ändring av försäkringsavtalet träder i kraft när Bolaget mottagit fullständigt ifyllt och av försäkringstagaren och den försäkrade egenhändigt undertecknad ansökan om försäkring och första premie betalats. Bolaget anses ha mottagit ansökan, då den kommit in till Bolagets huvudkontor eller dessförinnan registrerats i Bolagets försäkringssystem. I ansökan kan avtalas att försäkringen ska träda i kraft vid annan tidpunkt.

Under förutsättning att försäkringsavtalet träder ikraft gäller dock ett retroaktivt försäkringsskydd redan från då ansökan om försäkring mottogs av Handelsbanken Liv eller den senare tidpunkt som anges i ansökan.

Bolagets ansvarighet för sökt försäkring inträder under förutsättning att försäkringen enligt av Bolaget tillämpade bedömningsregler kan beviljas mot normal premie och utan förbehåll. Om Bolaget ska återförsäkra viss del av försäkringen på grund av dess storlek, inträder ansvarigheten för denna del när återförsäkringen beviljats.

Kan försäkring beviljas endast mot förhöjd premie eller med förbehåll, inträder Bolagets ansvarighet sedan Bolaget erbjudit försäkring på dessa villkor och försäkringstagaren antagit erbjudandet.

Premieförhöjning eller förbehåll som enbart avser premiebefrielse enligt punkt 9 inverkar dock inte på tidpunkten för inträdandet av Bolagets ansvarighet för dödsfall.

Ovanstående regler gäller även vid ansökan om höjning liksom vid vissa andra ändringar.

3. Uppsägning av avtal och upphörande av försäkringsskydd

Försäkringsavtalet upphör att gälla:

- Från början om försäkringstagaren utnyttjar sin rätt till ångerperiod enligt punkt 5
- vid det månadsskifte återköp eller flytt av försäkringskapital sker
- den dag till vilken Bolaget säger upp avtalet enligt punkt 16

- i övrigt enligt beskrivning i översänt försäkringsbesked samt produktvillkor.

Försäkringsförmånerna för enskild försäkring upphör eller reduceras vid bristande premiebetalning enligt punkt 7. Vid delätköp reduceras förmånerna från och med angivet månadsskifte.

Samt efter uppsägning enligt följande:

Uppsägning av försäkringsavtal från försäkringstagarens sida

Försäkringstagaren kan säga upp försäkringsavtal, dock måste hänsyn tas till oåterkallelig förmånstagare och panthavares rätt.

Försäkringsskyddet i enskild försäkring upphör vid månadsskiftet efter det att skriftlig uppsägning av försäkringsavtalet kommit Bolaget tillhanda. På särskild begäran kan försäkringsavtal och försäkringsskydd upphöra vid annan tidpunkt, dock tidigast från dagen efter den dag anmälan kom Bolaget tillhanda. Uppsägning av försäkringsavtal medför att försäkringsavtalet nedsätts i fribrev när uppsägning fått verkan.

Uppsägning av försäkringsavtal från Bolagets sida

Bolaget kan inte säga upp avtal om enskild försäkring före försäkringstidens slut annat än till följd av brott mot upplysningsplikten eller obetald premie.

Uppsägning av försäkringsavtal från Bolagets sida medför att försäkringsavtalet nedsätts i fribrev när uppsägning fått verkan.

Uppsägning av försäkringsavtal från Bolagets sida efter inträffat försäkringsfall

Om avtal om enskild försäkring, av annat skäl än till följd av brott mot upplysningsplikten, sägs upp under pågående försäkringsfall upphör inte den enskilda försäkringen att gälla till den del från vilken utbetalning sker. Utbetalningar på grund av den försäkrades dödsfall fortsätter på oförändrade villkor under avtalad bindningstid.

Ersättning på grund av arbetsoförmåga lämnas med oförändrat belopp under förutsättning att graden av arbetsoförmåga består. Om graden av arbetsoförmåga minskar, sker motsvarande minskning av ersättningens storlek. Om arbetsoförmågan upphör, upphör hela försäkringsavtalet och försäkringsskyddet att gälla.

4. Bolagets rätt att ändra försäkringsavtal

Bolaget har rätt att under försäkringstiden ändra dessa försäkringsvillkor och försäkringsavtalet i övrigt om det behövs på grund av försäkringsavtalets art eller någon annan särskild omständighet. Ändringen kan avse beräkningsantaganden, avgifter och försäkringsvillkor i övrigt.

Som annan särskild omständighet räknas till exempel ändrad lagstiftning eller lagtillämpning, myndighets föreskrift eller annan grundläggande förutsättning för försäkringsavtalet.

För att en villkorsändring ska få verkan mot försäkringstagare fordras att vederbörande fått skriftlig information som denne kan behöva om ändringen. Villkorsändringen gäller då från nästkommande premiebetalning och får med vissa undantag verkan även för redan uppkommet kapital. Ändringar på grund av ändrad lagstiftning eller lagtillämpning eller myndighets föreskrift kan börja gälla omedelbart.

Ändring som medför att avtalade försäkringsbelopp sänks eller avtalad premie höjs kan inte göras av Bolaget såvida det inte följer av särskild bestämmelse i dessa villkor eller av lag eller myndighetsingripande.

Förlängning av försäkring

Bolaget har rätt att förlänga försäkringen med ett år efter avtalad utbetalningstidpunkt, om försäkringstagaren eller försäkrad inte inkommer med svar på bolagets avisering inför den avtalade

utbetalningstidpunkten. Den avtalade utbetalningstidpunkten framgår av försäkringsbeskedet. Om försäkringen förlängs fortsätter försäkringsavtalet att gälla på samma sätt som innan förlängningen enligt vad som gäller för försäkringsvillkor. Utbetalningen kan dock aktualiseras när som helst efter ursprungligt avtalad utbetalningstidpunkt.

5. Ångerperiod samt premieåterbetalning

Atergång av försäkringsavtal inom ångerperiod

Försäkringstagaren kan ångra ett ingånget avtal inom 30 dagar efter att bolaget avsänt försäkringsbesked som bekräftelse på att försäkringsavtalet börjat gälla.

Om försäkringen tillkommit i samband med flytt av försäkringskapital kan avtalet inte ångras. Anmälan om återgång ska ske till Bolagets huvudkontor.

Aterbetalning av erlagd premie

kan endast ske i följande fall:

1. Då försäkringstagaren utnyttjar sin rätt att ångra ett ingånget avtal. Återbetalning sker då av erlagda premier med avräkning för de kostnader som beror på att försäkringen varit i kraft.
2. Vid tjänstepensionsförsäkring kan återbetalning ske av sådan premie som belöper på tid efter anställningens upphörande. Vid försäkring med löneindexerad premie sker återbetalningen till arbetsgivaren utan särskild begäran och utan särskilt samtycke från den anställde, dock längst för sex månader. För annan tjänstepensions försäkring sker återbetalning till arbetsgivaren efter begäran av denne och kan utan samtycke från den anställde bara avse tiden från den första i den månad Bolaget mottagit skriftlig begäran om återbetalning.
3. Vid premiebefrielse då sådan beviljats för förfluten tid.
4. Om premie inkommit trots att försäkringen upphört att gälla, till exempel på grund av flytt av försäkringskapitalet.

6. Hälsoprövning

Vid vissa typer av nyteckning och ändring av försäkring kan ställas krav på hälsoprövning enligt de regler som vid varje tidpunkt gäller för försäkringen i fråga.

Bedömningen avser hälsoförhållandena med mera intill den tidpunkt då den försäkrades anslutning anmäls eller begäran om ändring – jämte erforderliga fullständiga hälsohandlingar – lämnas till Bolaget.

Reglerna om indexerad premie, löneindexerad premie, och tillvalsmöjlighet innebär dock inskränkningar i kravet på hälsoprövning.

7. Premie och premiebetalning

Premie beräknas för hela premiebetalningstiden och bestäms med hänsyn till den försäkrades kön, den garanterade räntan samt de avgifter och antaganden om livslängd som Bolaget tillämpar och den avkastningsskatt Bolaget är skyldigt att betala. Bolaget har inte rätt att för kommande avtalade premiebetalningar ändra garanterad ränta eller livslängdsantaganden. Bolaget är inte skyldigt att på oförändrade villkor ta emot premier som inte avtalats.

Premie som avser tid efter inträffat försäkringsfall återbetalas inte, se dock punkt 3.

1) Förmålspremie

Premie (förmålspremie) ska ha kommit Bolaget tillhanda senast inom en månad från förfallodagen (respitmånad). Sker inte det omräknas avtalade försäkringsförmåner i förhållande till mottagen premie, så kallat fribrev, se denna punkt. För försäkring utan sparande upphör försäkringsskyddet efter respitmånadens utgång.

Vid premiebefrielse enligt punkt 9 betalas premie under karenstiden.

2) Indexerad premie

Om försäkringen tecknats med indexerad premie, ändras den i försäkringsbeskedet angivna premien varje år i takt med prisbasbeloppets förändring. Största möjliga premieökning är 10 procent per år. Premieförändring kan bli aktuell varje år, dock längst till och med 64 års ålder. Varje år som premien förändras anpassas även försäkringsbeloppet. Om försäkringstagaren avstår från höjning vid mer än två tillfällen upphör rätten till framtida indexering. Höjning av försäkringsbeloppet sker utan riskbedömning, även om den försäkrade beviljats aktivitets eller sjukersättning som inte är tidsbegränsad enligt socialförsäkringsbalken.

Vid höjning har Bolaget rätt att välja att tillämpa de villkor som gällde vid försäkringens tecknande eller de villkor som gäller vid höjningstillfället.

3) Löneindexerad premie

Om försäkringen tecknats som alternativ pensionslösning enligt ITP-planen eller annat kollektivavtal ändras premien varje år i takt med anmäld pensionsmedförande lön. Största möjliga löneökning är 30 procent per kalenderår. Under en treårsperiod får lönehöjningen inte överstiga 100 procent.

För övriga tjänstepensionsförsäkringar med löneindexerad premie är den största möjliga premieökningen 30 procent per år. Den årliga premiehöjningen får inte överstiga höjningsårets prisbasbelopp. Under tre på varandra följande år får den sammanlagda premiehöjningen inte heller överstiga 2,5 prisbasbelopp.

Premieändring – uppåt eller nedåt – sker inte om anmäld pensionsmedförande lön resulterar i en premie som understiger 3 procent av aktuellt prisbasbelopp. Anpassning av premien sker dock alltid vart tredje år.

Om annat inte överenskommes med den försäkrade används eventuell överskjutande premie till engångspremie på pensionskonto.

Har försäkringen tecknats som alternativ pensionslösning enligt ITP-planens eller annat kollektivavtals bestämmelser genomförs från och med det kalenderår den försäkrade fyller 60 år premieökning endast på grund av generell lönehöjning enligt det för respektive år gällande kollektivavtalet.

Höjning av försäkringsbeloppet sker utan riskbedömning, om den försäkrade beviljats partiell aktivitetsersättning eller partiell sjukersättning, som inte är tidsbegränsad, enligt socialförsäkringsbalken. Däremot kan höjning inte ske om den försäkrade beviljats hel aktivitetsersättning eller hel sjukersättning, som inte är tidsbegränsad, enligt socialförsäkringsbalken.

Vid höjning tillämpas de villkor som gällde vid försäkringens tecknande.

4) Utsträckt ansvarstid

Om försäkringstagaren på grund av akut sjukdom eller nyligen inträffat olycksfall inte har kunnat betala förmålspremie före respitmånadens utgång, upprätthålls Bolagets fulla ansvarighet intill fjorton dagar efter den tidpunkt då hindret för premiebetalningen upphör, dock längst under tre månader från premiens förfallodag.

Premien avräknas mot försäkringsförmånerna, om försäkringsfall inträffar under denna utsträckt ansvarstid.

8. Återupplivning

Om en försäkring utan sparande upphört att gälla efter uppsägning på grund av obetald premie börjar försäkringen gälla på nytt då den förfallna premien betalas, under förutsättning att det sker inom tre

månader från det att uppsägningen fick verkan. Motsvarande gäller om ansvarigheten för en försäkring med sparande har reducerats.

9. Premiebefrielse vid sjukdom och olycksfall

1) Rätten till premiebefrielse

Om den försäkrade på grund av sjukdom eller olycksfall blir helt arbetsoförmögen eller får arbetsförmågan nedsatt med minst hälften, föreligger rätt till premiebefrielse för den tid sådan arbetsoförmåga i oavbruten följd varar utöver den avtalade karenstiden. Rätten till premiebefrielse inträder vid karenstidens slut. Med sjukdom jämställs isolering som smittbärande enligt myndighets föreskrift. Beror arbetsförmågan på missbruk av alkohol, andra berusningsmedel, sömnmedel eller narkotiska medel, föreligger inte rätt till premiebefrielse.

Hel arbetsoförmåga medför rätt till fullständig premiebefrielse, nedsättning av arbetsförmågan med minst hälften medför rätt till befrielse från så stor del av premien som motsvarar nedsättningen. Den del av premien som ska betalas till följd av att premiebefrielsen inte är fullständig ska betalas enligt punkt 7.1.

Vid rörlig karenstid medräknas härvid endast sådan av sjukdom eller olycksfall orsakad arbetsoförmåga som ligger till grund för beslut om aktivitets eller sjukersättning enligt socialförsäkringsbalken.

Premiebefrielse medges inte för tid före 16 års ålder och inte heller för tid efter fyllda 65 år.

Premiebefrielse medges inte heller när försäkringspremie inte betalats inom en månad från förfallodagen (respitmånaden) och arbetsoförmåga inträder efter respitmånadens utgång.

För avtal tecknade före 1 januari 2002 gäller att om försäkringen tecknats med optionsrätt, omfattas eventuell premiehöjning av rätten till premiebefrielse.

Höjning av premie på grund av anpassning till prisbasbeloppet enligt punkt 7.2 som inträffar då rätt till aktivitets eller sjukersättning föreligger, omfattas inte av rätt till premiebefrielse. Om rätten till aktivitets eller sjukersättning inte är fullständig omfattas dock premiehöjningen av rätt till premiebefrielse i motsvarande grad som aktivitets eller sjukersättning beviljats.

Höjning av premie som beror på att försäkring tecknats med löneindexerad premie enligt punkt 7.3 och som inträffar då rätt till aktivitets eller sjukersättning föreligger, omfattas inte av rätt till premiebefrielse. Om rätten till aktivitets eller sjukersättning inte är fullständig omfattas dock premiehöjningen av rätt till premiebefrielse i motsvarande grad som aktivitets eller sjukersättning beviljats.

Vid försäkring som tillhör skattekategori (K) är högsta premiebefriat belopp ett halvt prisbasbelopp. Härvid ska samtliga försäkringar som tillhör skattekategori (K) och som gäller på den försäkrades liv beaktas, utom sådana som ägs av den försäkrades arbetsgivare. Om försäkringen är ägd av arbetsgivare eller tillhör skattekategori (P) eller (T) finns ingen motsvarande begränsning. Någon begränsning finns inte heller för försäkring tillhörande skattekategori (K) tecknad före 1 mars 1982.

Överlåtelse till arbetsgivare av försäkring tecknad från och med 1 mars 1982 tillhörande skattekategori (K) medför inte att premiebefrielseskyddet utökas.

2) Karenstid

För försäkring som tillhör skattekategori (P) eller (T) är karenstiden 90 dagar. Karenstiden förkortas med den sammanlagda tid som arbetsoförmåga, omfattad av försäkringen, pågått i perioder om minst 30 dagar under de senaste 12 månaderna.

Karenstiden för sådan försäkring som tillhör skattekategori (K) är den tid som förflyter innan den försäkrade på grund av sjukdom eller olycksfall blir berättigad till aktivitets eller sjukersättning enligt socialförsäkringsbalken, så kallad rörlig karenstid.

För försäkring tillhörande skattekategori (K) tecknad före 1 mars 1981 tillämpas första stycket.

3) Bedömning av arbetsförmågan

Till grund för bedömning av arbetsförmågan läggs sådana symptom och funktionsnedsättningar som objektivt kan fastställas.

Vid denna bedömning beaktas såväl den försäkrades vanliga arbete som förvärsarbete i övrigt.

Om en förändring av den försäkrades verksamhet krävs för totalt eller partiellt återställande av arbetsförmågan, ska dock under skälig övergångstid dock högst två år, beaktas i vad mån den försäkrade kan utföra sitt vanliga arbete.

4) Premiebetalning

Premie betalas under hela den avtalade premiebetalningstiden, dock längst till 65 år.

5) Anmälan om premiebefrielse

Anmälan om arbetsförmåga ska göras till Bolaget snarast.

De handlingar och övriga upplysningar som är av betydelse för bedömning av försäkringsfallet och Bolagets ansvarighet ska anskaffas och insändas utan kostnad för Bolaget.

Medgivande för Bolaget att för bedömning av sin ansvarighet inhämta upplysningar från läkare, annan sjukvårdspersonal, sjukhus, annan sjukvårdsinrättning, allmän försäkringskassa eller annan försäkringsinrättning ska lämnas, om Bolaget begär det.

För bedömning av rätt till premiebefrielse kan Bolaget begära att den försäkrade inställer sig för undersökning hos särskilt anvisad läkare. Sådan undersökning bekostas av Bolaget.

En förutsättning för utbetalning av ersättning är att den försäkrade står under fortlöpande läkartillsyn och iakttar läkarens föreskrifter samt följer de anvisningar, som Bolaget lämnar i samråd med läkare och som avser att begränsa följderna av sjukdomen eller olycksfallet.

Om återbetalning av för mycket erlagd premie ska ske tillämpas vad som sägs i punkt 20.

10. Förvaltning av försäkringskapitalet

Kapitalet i försäkringen förvaltas med garanterad ränta.

Mottagna premier förs till Bolagets förvaltning i enlighet med försäkringsrörelselagens krav. Det innebär att medlen placeras i tillgångsslagen räntebärande värdepapper, fastigheter och aktier på ett sådant sätt att Bolagets förpliktelser att utge försäkringsersättning är tryggad. På grund härav saknar försäkringstagaren möjlighet att själv påverka hur försäkringskapitalet förvaltas. Medlen placeras i den kapitalförvaltningsportfölj som gäller för det bestånd den enskilda försäkringen tillhör. Kapitalförvaltningsportföljerna skiljer sig åt genom olika sammansättning av tillgångsslagen. Indelningen i kapitalförvaltningsportföljer och deras sammansättning beslutas av Bolagets styrelse.

Bolagets garanti består i att varje premie ger upphov till ett garanterat kapital som följer en på förhand beräknad värdeutveckling grundad på den försäkrades kön, den garanterade räntan, antagna förvaltningsavgifter, antagen avkastningsskatt, tillämpat livslängdsantagande samt avtalade premieinbetalningar och avtalade försäkringsutbetalningar.

Om försäkringskapitalet vid slutet av respektive kalenderår, eller i samband med flytt av försäkringskapital, är lägre än det garanterade kapitalet tillför Bolaget så mycket kapital till försäkringen som fordras för att försäkringskapitalet ska uppgå till garanterat kapital. Kapitaltillskott sker även vid återköp av återköpsberättigad försäkring.

Mottagen förnyelsepremie förräntas från den dag beloppet bokförts på Bolagets konto.

Om avkastningen blir högre än den garanterade tillförs försäkringen villkorad återbäring enligt reglerna i nästa punkt.

11. Villkorad återbäring

Utöver det garanterade kapitalet kan en försäkring tillföras så kallad villkorad återbäring. Den villkorade återbäringen utgörs för enskild försäkring av skillnaden mellan försäkringens försäkringskapital och dess garanterade kapital enligt punkt 10.

Beräkningen av försäkringskapitalet baseras på inbetalda premier, utbetalda försäkringsersättningar, avkastningsräntan, uttag av avgifter och avkastningsskatt samt på den försäkrades kön och tillämpat livslängdsantagande.

Om totalavkastningen inte överstiger den garanterade räntan är avkastningsräntan 100 procent av totalavkastningen. Om totalavkastningen är högre än den garanterade räntan är avkastningsräntan 90 procent av totalavkastningen, dock lägst garanterad ränta.

Avkastningsräntan fastställs månadsvis och baseras på ackumulerad totalavkastning under kalenderåret.

Den villkorade återbäringen betalas ut som tillägg till försäkringsbeloppet.

För försäkring med dödsfallsskydd används en del av den villkorade återbäringen för att öka dödsfallsskyddet, dock inte om försäkringstagaren avstått från denna möjlighet, om försäkringen beviljats med förhöjd premie eller om försäkringen utgör Sammansatt kapitalförsäkring som tecknats i fast kombination med Livränteförsäkring. Storleken på aktuellt dödsfallsskydd framgår av årsbeskedet. Den villkorade återbäringen kan sänkas till följd av låg uppnådd totalavkastning.

För försäkring med pågående periodisk utbetalning fördelas återbäringen under hela utbetalningstiden med hjälp av särskilda antaganden om bland annat livslängd och ränta, vilka kan skilja sig från antagandena vid beräkningen av det garanterade kapitalet. Dessa antaganden omprövas årligen av Bolaget och kan leda till att tilläggsbeloppet sänks. Tilläggsbeloppet kan också sänkas till följd av låg uppnådd totalavkastning.

För försäkring som endast betalas ut om den försäkrade eller någon medförsäkrad lever och som upphör på grund av dödsfall utbetalas ingen återbäring.

För försäkring som upphör av annan anledning än dödsfall utbetalas villkorad återbäring vid försäkringens upphörande.

12. Äganderätt samt rätt att ändra eller på annat sätt förfoga över enskild försäkring

Förfogande över enskild försäkring kan avse ändring av försäkringsförmånerna, premien eller förmånstagarförordnande eller överlåtelse, pantsättning, återköp eller flytt av försäkringskapital till annan försäkringsgivare. Ändring kan inte utan samtycke från Bolaget ske på annat sätt än som framgår av dessa villkor, eller produktvillkor.

Förfoganderätten tillkommer försäkringstagaren och – efter försäkringstagarens död – förmånstagarare som fått förfoganderätt till försäkringen. Förmånstagarare har dock inte rätt att flytta försäkringskapital.

I fråga om försäkring som tillhör skattekategori (T) och som ägs av arbetsgivare kan den försäkrade dock själv ändra förmånstagarförordnande avseende utbetalningar efter sin död.

Överlåtelse av försäkring som tillhör skattekategori (T) kan ske mellan arbetsgivare eller mellan arbetsgivare och anställd. Överlåtelse kan bara ske till följd av ändring av anställningsförhållande. Överlåtelse av försäkring som tillhör skattekategori (P) kan endast ske genom bodelning eller vid konkurs, ackord eller dylikt. Överlåtelse av försäkring som tillhör skattekategori (K) kan ske såvida inte inskränkning gjorts för den enskilda försäkringen.

Pantsättning av försäkring som tillhör skattekategori (T) eller (P) kan inte ske. Sådan försäkring får heller inte ändras på sådant sätt att den inte längre uppfyller inkomstskattelagens regler för pensionsförsäkring. Pantsättning av försäkring som tillhör skattekategori (K) kan ske såvida inte inskränkning gjorts för den enskilda försäkringen.

Ändring av en försäkrings beteckning i skattehänseende kan inte göras.

Ett förfogande över en försäkring genom överlåtelse, pantsättning eller liknande blir gällande mot försäkringstagarens borgenärer när ett meddelande om förfogandet kommer in till Bolagets huvudkontor. Förfogar försäkringstagaren över en försäkring till förmån för fler, gäller dock ett tidigare förfogande framför ett senare i de fall olika förfoganden står i strid mot varandra.

Återköp och flytt av försäkringskapital kan bara ske i samverkan mellan försäkringstagaren, den försäkrade, oåterkalleligt insatta förmånstagarare och i förekommande fall panthavare.

13. Tillvalsmöjlighet

Pensionsförsäkring med tillvalsmöjlighet kan ändras till en Pensionsförsäkring med familjegaranti, om den försäkrade

- gifter sig, ingår partnerskap eller inleder sådant sammanboende om avses i sambolagen. Tillval kan dock inte göras vid giftermål eller partnerskap som föregåtts av mer än ett års sammanboende
- får arvsberättigade barn.

Skriftlig begäran om ändring måste göras inom ett år från sådan händelse dock senast före fyllda 55 år. En förutsättning är också, att då gällande lagbestämmelser medger detta.

Tillvalsmöjligheten kan bara utnyttjas en gång.

Försäkringen får efter ändringen ha högst samma premie som försäkringen med tillvalsmöjlighet och en familjegaranti som avtalas att utgå i högst 15 år.

Pensionsbeloppet på försäkring med familjegaranti är beroende av hälsotillståndet när försäkringen med tillvalsmöjlighet tecknades.

Hälsotillståndet vid den tidpunkten påverkar också omfattningen av den premiebefrielse som gäller efter ändringen.

14. Fribrev

Fribrev innebär fortsatt försäkring på nedsatt försäkringsbelopp, fribrevsbelopp, när premiebetalningen avbryts i förtid.

Beloppet beräknas med hänsyn till garanterat kapital.

15. Återköp

Återköp innebär förtida utbetalning av försäkringskapitalet.

Försäkring tillhörande skattekategori (P) eller (T) kan som huvudregel inte återköpas, dock finns undantag i inkomstskattelagen som medger återköp. Försäkring som tillhör skattekategori (K) kan återköpas. Dock krävs i vissa fall att försäkrad genomgår hälsobedömning som godkänns av Bolaget.

Återköp kan bara ske om inskränkning i rätten till återköp inte gjorts för den enskilda försäkringen. Villkoren kan tillåta att endast en del av försäkringen återköps, så kallat delåterköp (K).

Delåterköp (K) kan bara göras en gång per kalenderår.

Återköpsvärdet beräknas per ett månadsskifte. Utbetalning av återköpsbeloppet sker inom tio bankdagar från månadsskiftet, eller tidigast inom tio bankdagar från det Bolaget mottagit komplett återköpsbegäran.

Vid återköp tillgodoräknas försäkringstagaren det försäkringskapital – dock lägst det garanterade kapitalet – som försäkringen har vid ovan angivet månadsskifte innan utbetalning sker.

Om återköp görs upphör försäkringen att gälla vid angivet månadsskifte. Vid delåterköp reduceras försäkringsförmånerna vid motsvarande tidpunkt. Om helt återköp skulle göras föreligger inte någon rätt till fortsatt riskskydd.

Om försäkringskapitalet efter delåterköp underskrider de minimigränser Bolaget vid varje tillfälle tillämpar har Bolaget rätt att betala ut hela försäkringskapitalet varvid försäkringen upphör att gälla.

Avgift för återköp tas ut enligt vid varje tidpunkt gällande prislista. Gäller ej privat pensionsförsäkring tecknad efter 1 januari 2002.

16. Flytt av försäkringskapital

Pensionsförsäkringar omfattas av flytträtt.

Försäkringstagaren kan begära flytt av hela försäkringskapitalet till försäkringsavtal hos bolaget eller annan försäkringsgivare. Flytt av försäkringskapital kan bara ske efter godkännande av både försäkringstagaren och den försäkrade vid företagsägd tjänstepension.

Flytt ska ske i enlighet med bestämmelserna i inkomstskattelagen.

Vid en flytt upphör försäkringsavtalet att gälla när kapitalet överförs från försäkringsavtalet hos det avgivande bolaget.

Flytt kan inte göras om försäkrad eller försäkringstagare avlidit.

Handläggningstid

När fullständiga handlingar mottagits av Bolaget genomförs flytten senast inom 60 kalenderdagar. Överföringen av kapitalet sker inom tio bankdagar efter det sista månadsskiftet.

Flyttbart Kapital

Flyttbart kapital är det högsta av garanterat kapital och försäkringskapital som försäkringen har den sista dagen före månadsskiftet innan flytten sker.

Om garanterat kapital är lägre än försäkringskapitalet tillför Handelsbanken Liv så mycket kapital att försäkringskapitalet blir lika stort som garanterat kapital, ett så kallat kapitaltillskott.

Flyttavgift

Ingen avgift tas ut för flytt av försäkringskapitalet.

17. Begränsningar i enskild försäkrings giltighet

Vid oriktiga uppgifter, framkallande av försäkringsfall, flygning, krig och politiska oroligheter samt vid vistelse utom Norden, missbruk, eget vållande eller kriminell handling, särskild riskfylld verksamhet gäller särskilda nedan angivna bestämmelser beträffande försäkringens giltighet.

Om försäkringen enligt dessa bestämmelser inte gäller, föreligger dock rätt till befintligt försäkringskapital. Inskränkning i försäkringens giltighet hävs, om särskilt avtal härom träffas.

1) Oriktiga uppgifter

Har försäkringstagaren eller den försäkrade lämnat oriktiga eller ofullständiga uppgifter kan detta medföra inskränkning i Bolagets

förpliktelser. Detta innebär att försäkringen kan bli helt ogiltig eller att försäkringsskyddet kan komma att reduceras till den nivå och omfattning det skulle ha haft med hänsyn till erlagd premie om riktiga och fullständiga uppgifter lämnats.

Om oriktigheten eller ofullständigheten upptäcks innan försäkringsfall inträffat har Bolaget rätt att säga upp försäkringen till omedelbart upphörande.

Om försäkringen blir helt ogiltig sker ingen återbetalning av erlagd premie.

Påföljderna vid oriktiga eller ofullständiga uppgifter gäller även mot förmänstagare, ny ägare och eventuell panthavare eller annan som härleder sin rätt enligt försäkringsavtalet.

2) Framkallande av försäkringsfall

Om den försäkrade uppsåtligt har framkallat ett försäkringsfall är Bolaget fritt från ansvar.

Har den försäkrade begått självmord, är Bolaget dock ansvarigt om det gått mer än ett år från det att försäkringsavtalet ingicks eller det måste antas att försäkringen tecknades utan tanke på självmordet.

Om försäkringen har återupplivats, räknas tiden från dagen för återupplivningen. För höjning eller utnyttjande av tillvalsmöjlighet räknas ettårstiden från höjningen eller ändringen som har föranletts av utnyttjande av tillvalsmöjlighet.

3) Flygning

Försäkringen gäller vid alla slag av flygning, om den försäkrade är passagerare. Den gäller också, om den försäkrade är förare eller har annan funktion ombord med följande undantag.

Innan tre år förflutit från det försäkringen trädde i kraft gäller inte försäkringen för dödsfall, som inträffar till följd av militär flygning, avancerad flygning, yrkesmässig provflygning eller – utom Europa – bruks-, skol-, eller privatflygning.

För höjning eller utnyttjande av tillvalsmöjlighet räknas treårstiden från höjningen eller ändringen som har föranletts av utnyttjande av tillvalsmöjligheten.

4) Krig eller krigstillstånd i Sverige

Befinner sig Sverige i krig eller i ett förhållande som av regeringen jämställs med krig, gäller särskild lagstiftning i fråga om Bolagets ansvarighet och rätt att ta ut krigspremie. Medan krigstillstånd råder, gäller inte försäkringen vid arbetsoförmåga som kan anses bero på krigstillstånd i Sverige. Detsamma gäller vid sådan arbetsoförmåga som inträffar inom ett år efter det att krigstillståndet upphört och som beror på kriget eller krigstillståndet.

5) Deltagande i krig eller politiska oroligheter utom Sverige

Försäkringen gäller inte för dödsfall eller arbetsoförmåga som inträffar då den försäkrade deltar i krig, vilket inte sammanhänger med krigstillstånd i Sverige, eller politiska oroligheter utom Sverige. Försäkringen gäller inte heller vid dödsfall eller arbetsoförmåga som inträffar inom ett år efter sådant deltagande och som kan anses bero på kriget eller oroligheterna.

6) Vistelse utom Sverige vid krig eller krigsliknande politiska oroligheter

Försäkringen gäller inte för den försäkrades dödsfall eller arbetsoförmåga som kan anses ha orsakats av krig, som inte hänger samman med krigstillstånd i Sverige, eller av krigsliknande politiska oroligheter och som inträffar då den försäkrade, utan att delta i kriget eller oroligheterna, vistas utanför Sverige i ett område där sådana förhållanden råder. Försäkringen gäller inte heller för dödsfall eller arbetsoförmåga

som inträffar inom ett år efter en sådan vistelse och som kan anses ha orsakats av kriget eller oroligheterna.

Om kriget eller oroligheterna bryter ut medan den försäkrade vistas i området gäller inskränkningen inte under de tre första månaderna därefter.

Inskränkningen i första stycket gäller inte för en försäkrad som deltar i ett FN-uppdrag eller annat organiserat humanitärt hjälparbete, om dödsfallet eller arbetsoförmågan inträffar efter det att tre år förlutit från den tidpunkt då försäkringen trädde ikraft eller senare återupptogs.

7) Vistelse utom Norden

Rätten till premiebefrielse omfattar inte arbetsoförmåga som drabbar den försäkrade under vistelse utom Norden, om vistelsen har varat mer än tolv månader. Denna inskränkning gäller dock inte om den försäkrade eller dennes make/registrerad partner/sambo samt, ifråga om omtydligt barn, barnets föräldrar är;

- i utlandstjänst hos svenska staten, ett svenskt företag eller en svensk ideell förening
- i tjänst hos ett utländskt företag med fast anknytning till Sverige eller
- i tjänst hos en sammanslutning av stater där Sverige är medlem.

Vistelse utom Norden anses inte avbruten genom tillfälliga uppehåll i Norden för läkarbesök, sjukhusvård, affärer, semester eller dylikt.

Lämnar den försäkrade Norden under pågående sjukperiod föreligger rätt till ersättning endast i den mån och för den tid som en före avresan företagen läkarundersökning, för bedömning av den fortsatta arbetsoförmågan, ger underlag för.

8) Missbruk, eget vållande eller kriminell handling

För försäkringsavtal ingångna från och med den 1 januari 2006 gäller inte enskild försäkring för arbetsoförmåga som beror på den försäkrades:

- missbruk av alkohol, andra berusnings-, sömn- eller narkotiska medel eller felaktig användning av läkemedel
- eget vållande av kroppsskada eller kroppsskada som uppkommit på grund av grov oaktsamhet eller genom kriminell handling

9) Särskild riskfylld verksamhet

För försäkringsavtal ingångna från och med den 1 januari 2006 gäller inte enskild försäkring för arbetsoförmåga eller olycksfallsskada som uppstått till följd av att den försäkrade är eller varit verksam:

- som förare eller i övrigt tjänstgörande ombord vid militär flygning, avancerad flygning eller yrkesmässig provflygning
- som stuntman, luftakrobat eller i liknande verksamhet
- i motorfordonstävlingar på bana och har inkomst på grund av detta
- i någon av följande lagidrotter och har eller haft inkomst på grund av denna – fotboll, amerikansk fotboll, rugby, basketboll, handboll eller ishockey
- i professionell boxning
- i särskilt riskfylld yrkesverksamhet, såsom livvakt eller liknande
- i någon av följande sporter och har eller haft inkomst på grund av denna – dykning, kampsport, hästsport, cykelsport eller i motorsport
- i någon av följande lagidrotter och har eller haft inkomst på grund av denna – bandy, innebandy eller utförsäkring
- i expeditions- och äventyrsverksamhet eller i klättring på berg, is, klippa eller glaciär och har eller haft inkomst på grund av denna.

18. Avgifter

Avgifter kan tas ut som löpande procentuell avgift på försäkringskapitalet, samt även som fast aviseringsavgift. Procentsatsen är beroende på den enskilda försäkringens utformning.

Bolaget har rätt att ta ut särskilda avgifter för åtgärder med försäkringen som försäkringstagaren begär. Avgifter kan ändras om det behövs till följd av försäkringsavtalets art eller av ändrad lagstiftning, ändrad lagtillämpning, myndigheters föreskrifter eller på grund av annan förändring av de allmänna förutsättningarna för avgiftsuttaget, såsom förändrade driftskostnader. De olika avgiftsslag som Bolaget tar ut framgår av den prislista som Bolaget tillämpar vid varje tidpunkt. De nya avgifterna gäller även för tidigare ingångna försäkringsavtal och börjar gälla från den tidpunkt som Bolaget bestämmer, dock tidigast från påföljande premieperiod. En avgiftsändring påverkar dock inte storleken av det garanterade kapital som redan uppkommit genom premiebetalning eller kapitaltillskott. Kapitalavgift samt premieavgift kan dock inte höjas.

19. Åtgärder för utbetalning

Anmälan om dödsfall ska göras till Bolagets huvudkontor snarast möjligt. Anmälan om arbetsoförmåga ska göras i enlighet med punkt 9.5.

Den som gör anspråk på utbetalning ska styrka sin rätt till beloppet. De handlingar och övriga upplysningar som är av betydelse för bedömning av försäkringsfallet och Bolagets ansvarighet ska anskaffas och insändas utan kostnad för Bolaget.

Medgivande för Bolaget att för bedömning av sin ansvarighet inhämta upplysningar från läkare, annan sjukvårdspersonal, sjukhus, annan sjukvårdsinrättning, allmän försäkringskassa eller annan försäkringsinrättning ska lämnas om Bolaget begär det.

I fråga om försäkringar som tillhör skattekategori (P) eller (T) har Bolaget rätt att begära in underlag för bedömning av skyldigheten att göra skatteavdrag innan utbetalning görs.

Tidpunkt och sätt för utbetalning

Bolaget aviserar försäkringstagaren, den försäkrade eller förmänstagaren om utbetalning. Efter ansökan sker utbetalning i enlighet med försäkringsbeskedet under avtalad utbetalningstid.

Fast utbetalning

För försäkring där behörig inför första utbetalningstillfället valde fast utbetalning (ej längre valbart) har försäkringen ett initialt framräknat försäkringsbelopp utifrån försäkringskapitalet. Försäkringsbeloppet följer därefter Statistiska Centralbyråns fastställda konsumentprisindex (KPI). Uppräkning med förändringen av KPI mellan de två närmast föregående septembermånaderna sker vid varje årsskifte.

Om svenska staten upphör med att emittera realränteobligationer har Handelsbanken Liv rätt att avbryta den fasta utbetalningen. Detsamma gäller om den försäkrade eller försäkringstagaren byter utbetalningsalternativ. Bolagets resterande åtagande värderas och omvandlas till garanterat kapital och villkorad återbäring, enligt punkt 10 förvaltning av försäkringskapital, med den fördelning som bolaget då tillämpar.

Avgift för byte av utbetalningsalternativ på den behöriges initiativ tas ut enligt vid varje tidpunkt gällande prislista.

Har utbetalning gjorts under felaktiga förutsättningar är betalningsmottagaren skyldig att återbetala beloppet.

Utbetalning vid dödsfall

Vid utbetalning av på grund av den försäkrades död beräknas utbetalningen inför utbetalningstillfället med hjälp av gällande antagande vid beräkningstillfället. Vid fast utbetalning fortsätter utbetalningen att följa Statistiska Centralbyråns fastställda konsumentprisindex (KPI).

Utbetalning sker så snart den som begär utbetalning fullgjort sina skyldigheter enligt föregående punkt.

Om det med hänsyn till dödsorsak eller av annat skäl finns anledning att utreda om någon uppgift som lagts till grund för försäkringen varit oriktig eller ofullständig, behöver utbetalning inte ske förrän en månad förflutit efter att sådan utredning, som ska bedrivas med skyndsamhet, avslutats.

Har utbetalning gjorts under felaktiga förutsättningar är betalningsmottagaren skyldig att återbetala beloppet.

Tidpunkt för utbetalning vid återköp och kapitalöverföring vid flytt av försäkringskapital framgår av respektive punkt i de allmänna villkoren.

Utbetalningssätt

Bolaget har rätt att bestämma på vilket sätt utbetalning ska ske. Inför utbetalning får försäkringstagaren, försäkrad eller förmånstagaren information om kommande utbetalning. För att utbetalningen ska kunna starta behöver försäkringstagaren eller försäkrad/förmånstagare inkomma med kontouppgifter.

Utbetalning sker på Bolagets ordinarie utbetalningsdag. Uppgifter om ordinarie utbetalningsdag finns på handelsbanken.se.

Belopp som ska betalas ut periodiskt måste uppgå till en minimigräns som Bolaget vid var tid tillämpar. Bolaget har rätt att ändra från periodisk utbetalning och betala ut hela beloppet med en slututbetalning.

20. Räntebestämmelser vid utbetalning

Förräntningsrörelseränta

Om utbetalning sker senare än en månad efter den försäkringstekniska förfallodagen betalar Bolaget ränta på förfallet belopp med undantag för återköpsbelopp, dock inte på kapital som ska flyttas till annan försäkringsgivare och belopp hänförliga till "Premiebefrielse vid sjukdom och olycksfall".

Förräntningen sker från och med en månad efter nämnda dag med den räntesats som Bolaget vid varje tillfälle tillämpar.

Dröjsmålsränta

Om utbetalning sker senare än en månad, efter det att rätten till ersättning inträtt och fullständigt underlag för utbetalning lagts fram till Bolaget, betalas dröjsmålsränta enligt Räntelagen för tid därefter. Dröjsmålsränta beräknas även på upplupen förräntningsrörelseränta.

Så snart dröjsmål föreligger hos Bolaget ersätts eventuell förräntningsrörelseränta med dröjsmålsränta.

21. Förmånstagare

Tillåtna förmånstagare

För försäkring som tillhör skattekategori (P) eller (T) begränsar inkomstskattelagen kretsen av möjliga förmånstagare till make, sambo, tidigare make eller sambo samt barn till den försäkrade eller dennes make/sambo eller tidigare make/sambo. Med make avses här även registrerad partner. Även fosterbarn och bortadopterade barn kan vara förmånstagare, däremot inte barnbarn. Omfattar förordnandet annan person är det i den delen utan verkan.

För försäkring, som tillhör skattekategori (K), kan vem som helst vara förmånstagare, även juridisk person.

Tolkning av förmånstagarförordnande

Om inte annat framgår av omständigheterna i det enskilda fallet gäller följande vid tolkning och tillämpning av förmånstagarförordnande. Med sambo avses ogift person med vilken annan ogift person sammanbor i ett parförhållande med gemensamt hushåll.

Med make avses endast person som vederbörande är gift med samt registrerad partner. Förordnande till make upphör dock att gälla om mål om äktenskapsskillnad, respektive mål om upplösning av registrerat partnerskap pågår.

Med barn avses vederbörandes arvsberättigade barn.

Försäkringsbeloppet fördelas lika mellan barnen och varje gren får lika stor andel av beloppet. Barn som inte är arvsberättigade, till exempel styvbarn, fosterbarn och bortadopterade barn, måste namnges för att vara förmånstagare.

Vid förordnandet make och barn får maken hälften och barnen hälften. Är maken avlidet får barnen hela beloppet. Om alla barn är avlidna får maken hela beloppet. Med barn avses här detsamma som i föregående stycke.

Vid förordnandet syskon utbetalas försäkringsbeloppet med lika fördelning mellan såväl hel som halvsyskon. I avlidet syskons ställe inträder övriga syskon. Vid förordnandet barnbarn och syskonbarn utbetalas försäkringsbeloppet med lika stor del till varje förmånstagare. I avliden förmånstagers ställe inträder övriga förmånstagare.

Med arvingar avses vederbörandes arvsberättigade anhöriga enligt reglerna i ärvdabalken. Det innebär till exempel att efterlevande make är förmånstagare före gemensamma barn men efter barn som inte är gemensamma. Det medför i sin tur att fördelningen sker så att maken får så stor andel som de gemensamma barnen skulle ha fått om förväret hade fördelats lika mellan den dödes samtliga barn.

Om försäkringstagaren inte angivit något annat gäller att i avliden eller avstående förmånstagers ställe inträder den förmånstagare som är närmast i tur enligt förordnandet eller som omfattas av något samlat förmånstagarbegrepp till exempel barn eller arvingar med de tolkningsregler som angivits ovan. Om förmånstagarerna namngivits inträder övriga namngivna förmånstagare.

Saknas förmånstagare vid försäkringstagarens död, tillfaller försäkringsbeloppet eller försäkringen dödsboet.

Försäkring som tillhör skattekategori (P) eller (T) får dock inte betalas ut till eller tillfalla dödsboet.

Twist om tolkning av förmånstagarförordnande

Om twist uppkommer beträffande tolkning av ett förmånstagarförordnande eller dess omfattning i övrigt tar Bolaget inte ställning till tvisten annat än om något av anspråken framstår som uppenbart ogrundat.

I avvaktan på att de tvistande kommer överens eller tvisten provas i domstol förräntar Bolaget förfallet belopp med den räntesats som Bolaget vid varje tillfälle tillämpar. Bolaget kan även välja att sätta ned förfallet belopp hos länsstyrelsen.

22. Avkastningsskatt och kontrolluppgifter

Skattekategori (P) och (T)

Bolaget är skyldigt att betala en skatt på avkastningen av det kapital som är hänförligt till varje försäkring.

Den schablonmässiga avkastningens storlek beräknas till genomsnittet av statslåneräntan föregående år, dock lägst 0,5 procent, multiplicerat med försäkringens värde vid ingången av kalenderåret. På den framräknade schablonmässiga avkastningen dras skatt med 15 procent.

För att täcka Bolagets skattekostnad minskas försäkringens värde den 1 januari varje år med ett lika stort belopp som Bolaget har att betala i avkastningsskatt för det kapital som nämnda dag är hänförligt till försäkringen.

Bolaget lämnar sådana kontrolluppgifter som enligt 6, 11 och 12 kap. lagen (2001: 1227) om självdeklarationer och kontrolluppgifter ska lämnas om pensionsförsäkring.

Skattekategori (K)

Bolaget är skyldigt att betala en skatt på avkastningen av det kapital som är hänförligt till varje försäkring.

Den schablonmässiga avkastningen motsvarar statslåneräntan per 30 november föregående år plus 1,0 procentenheter – dock lägst 1,25 procent – multiplicerat med försäkringens värde vid ingången av kalenderåret samt inbetalda premier under året. På den schablonmässiga avkastningen dras skatt med 30 procent. Premier som inkommit till bolaget till och med 30 juni tas upp till 100 procent. Mellan 1 juli och 31 december tas inbetalda premier upp till 50 procent.

För att täcka Bolagets skattekostnad kommer dels försäkringskapitalet varje månad minskas med ett lika stort belopp som motsvarar avkastningsskatten på försäkringskapitalet. Därutöver minskas försäkringskapitalet vid varje premieinbetalning med ett lika stort belopp som motsvarar avkastningsskatten på den inbetalda premien.

Ändring

Reglerna för uttag av skattekostnad kan ensidigt ändras av Bolaget om reglerna för beskattning av Bolaget ändras. Om skattereglerna ändras så att Bolagets antaganden om skattekostnaden visar sig vara otillräckliga har Bolaget rätt att reducera avtalat försäkringsbelopp. Det nya avtalade försäkringsbeloppet bestäms utifrån garanterat kapital och garanterad ränta efter ändrat avdrag för avkastningsskatt.

23. Preskription

Begäran om försäkringsersättning eller annat försäkringskydd ska framställas inom tio år från den händelse som enligt försäkringsavtalet skulle berättiga till ersättning alternativt till skydd. I annat fall bortfaller rätten till ersättning alternativt till skydd.

Om begäran framställs inom tio år, är fristen att väcka talan alltid minst sex månader från att Bolaget tagit slutlig ställning till begäran. Om talan inte väcks enligt ovan går rätten till försäkringskydd förlorad.

24. Ansvar för felaktiga och försenade meddelanden

Anspraak på Bolaget kan inte grundas på uppgifter i dokument eller meddelande från Bolaget om dokumentet eller meddelandet till följd av misstag fått felaktig lydelse, såvida inte Bolaget underlåter att rätta uppgiften snarast sedan felet upptäckts.

Om Bolaget enligt dessa villkor till följd av försäkringsavtalet är skyldigt att underrätta annan part anses skyldigheten, om inte annat gäller enligt försäkringsavtalslagens bestämmelser, fullgjord då underrättelsen avsänts, oavsett om den når mottagaren.

Meddelande från försäkringstagare eller annan berättigad ska anses ha inkommit till Bolaget den dag meddelandet ankomststämplats eller på annat sätt daterats hos Bolagets huvudkontors officiella postadress, e-postadress eller motsvarande.

Bolaget är inte skyldigt att efterkomma begäran om betalningstransaktion som framställts via e-post.

Försäkringstagaren eller annan berättigad ska utan dröjsmål påtala dels eventuella fel i mottagna handlingar och dels om bekräftelse på att begärd åtgärd vidtagits inte kommit honom till handa.

Bolaget är inte ansvarigt för skada som skulle ha kunnat undvikas om reklamation skett utan dröjsmål.

25. Ansvarsbegränsning

Bolaget utger inte dröjsmålsränta och ansvarar inte heller för förlust som kan uppstå om utredning eller utbetalning fördröjs beroende på svenskt eller utländskt lagbud, svensk eller utländsk myndighetsåtgärd, krigshändelse, terrorattack, strejk, blockad, bojkott, lockout eller annan liknande omständighet. Bolaget ska dock göra vad som skäligen kan begäras av bolaget för att begränsa de skador som kan uppkomma för försäkringstagaren.

Förbehållet i fråga om strejk, blockad, bojkott och lockout gäller även om Bolaget självt är föremål för eller vidtar sådan konfliktåtgärd.

Skada som uppkommit i andra fall ersätts inte om Bolaget varit normalt aktsamt.

26. Försäkringsbesked och årsbesked

Försäkringsbeskedet innehåller väsentlig information om försäkringsavtalets omfattning, såsom när utbetalning ska ske. Försäkringsbeskedet utgör ingen värdehandling.

Ett årsbesked utfärdas dessutom vid varje årsskifte med uppgift om aktuellt värde samt under föregående år inbetalade premier samt uttagna avgifter.

27. Behandling av personuppgifter

Som personuppgiftsansvarig behandlar Bolaget personuppgifter för att kunna erbjuda och leverera de försäkringar och tjänster som vi har kommit överens om och för andra ändamål som att till exempel följa lagar och andra regler.

Utförlig information om Bolagets behandling av personuppgifter och dina rättigheter i samband med sådan behandling finns på www.handelsbanken.se.

Har du frågor, synpunkter eller klagomål kring hur vi behandlar dina personuppgifter kan du kontakta vårt dataskyddsombud på dpo@handelsbanken.se eller skriva till följande adress:

Handelsbanken
Dataskyddsombud
106 70 Stockholm

För eventuella klagomål rörande behandlingen av dina personuppgifter kan du även kontakta tillsynsmyndigheten, Integritetsskyddsmyndigheten, imy@imy.se

28. Gemensamt skadeanmälningsregister

Bolaget äger rätt att i ett för försäkringsbranschen gemensamt skadeanmälningsregister (GSR) registrera anmälda skador i anledning av denna försäkring.

Produktvillkor

Ålderspension

Försäkringsförmåner

- Ålderspension
- Ålderspension med familjegaranti

Ålderspension

Avtalat försäkringsbelopp utbetalas från avtalad pensionsålder eller annan tidpunkt, dock senast vid 95 års ålder. Utbetalning kan göras tidigast från och med månaden den försäkrade fyllt 55 år. Utbetalning sker livsvarigt, alternativt under avtalat antal år. Utbetalning sker så länge den försäkrade lever. Försäkringsbeloppet baseras på det garanterade kapitalet, som beräknas enligt punkt 10 i de allmänna villkoren. Till försäkringsbeloppet kan komma ett tilläggsbelopp baserat på den villkorade återbäringen i enlighet med punkt 11 i de allmänna villkoren.

Försäkringen tecknas utan riskbedömning.

Försäkringen tecknas med periodisk utbetalningstid, 5-20 år, eller livsvarig. Utbetalningstiden kan förkortas.

Familjegaranti

Familjegaranti tecknas i kombination med Ålderspension.

Om försäkrad avlider innan Ålderspension börjat utbetalas, sker garanterade utbetalningar till insatt förmånstagare, under avtalad tid. Vid livsvarig Ålderspension sker utbetalningen av garantin under högst 20 år. Vid tidsbegränsad utbetalning av Ålderspensionen, mellan 5-20 år, kommer utbetalning av Familjegaranti överensstämma med vald utbetalningstid.

Om försäkrad avlider när utbetalningen av Ålderspension påbörjats, sker kvarvarande garanterade utbetalningar till insatt förmånstagare.

Återbäring

Försäkringen berättigar till villkorad återbäring.

Premiebetalning

Premie erläggs som engångspremie eller betalas löpande under avtalat antal år, dock längst så länge den försäkrade lever.

Om premien betalas löpande och ska vara indexerad och/eller rätt till premiebefrielse ska ingå betalas premie under minst fem år.

Indexering

Försäkringen kan tecknas med indexerad premie när premiebetalningen ska ske löpande under viss tid.

Om försäkringspremien ska vara indexerad och/eller rätt till premiebefrielse ska ingå år högsta inträdesålder 60 år.

Se vidare punkt 7.2 resp 7.3 i de allmänna villkoren.

Premiebefrielse

Rätt till premiebefrielse vid sjukdom och olycksfall kan, vid löpande premiebetalning, ingå i försäkringen. Premiebefrielse medges endast för tid mellan 16 och 65 år.

Om rätt till premiebefrielse vid sjukdom eller olycksfall ska ingå sker riskbedömning i den delen.

Se vidare punkt 9 i de allmänna villkoren.

Förmånstagare

Se möjliga förmånstagare enligt punkt 20 i de allmänna villkoren.

Saknas förmånstagare sker ingen utbetalning av Familjegarantin.

Överlåtelse, pantsättning och återköp av försäkringskapital

- överlåtelse av tjänstepension (T) kan ske

- pantsättning kan inte ske
- återköp av privatägd försäkring kan ske om försäkringskapitalet understiger 1 prisbasbelopp vid återköpstillfället

Skatteregler

Försäkringen är i skattehänseende en privatförsäkring (P) eller tjänstepension (T). Premien är avdragsgill inom vissa ramar. Utfallande belopp är skattepliktig inkomst.

Försäkringen omfattas av avkastningsskatt.

Livränta

Försäkringsförmåner

- Livränta
- Livränta med garanti

Livränta

Avtalat försäkringsbelopp utbetalas från bestämd tidpunkt. Utbetalning sker så länge den försäkrade lever alternativt under avtalat antal år, dock endast så länge den försäkrade lever. Försäkringsbeloppet baseras på det garanterade kapitalet, som beräknas enligt punkt 10 i de allmänna villkoren. Till försäkringsbeloppet kan komma ett tilläggsbelopp baserat på den villkorade återbäringen i enlighet med punkt 11 i de allmänna villkoren.

Försäkringen tecknas utan riskbedömning.

Försäkringstiden är minst tio år och kan sträcka sig längst till den försäkrade fyller 100 år.

Försäkringen kan ha tecknats med periodisk utbetalningstid, 1- 40 år, livsvarig eller engångsutbetalning. Utbetalningstiden kan förkortas.

Garanti

Garanti tecknas i kombination med Livränta.

Om försäkrad avlider innan Livränta börjat utbetalas, sker utbetalning av Garanti till insatt förmånstagare under avtalad utbetalningstid.

Utbetalning kan ske med ett engångsbelopp eller under avtalat antal år. Om utbetalningen tidsbegränsats, kommer garantitiden överensstämma med vald utbetalningstid. Vid livsvarig utbetalning av livräntan är garantin högst 20 år.

Om försäkrad avlider när utbetalningen av Livränta påbörjats, sker kvarvarande garanterade utbetalningar till insatt förmånstagare.

Återbäring

Försäkringen berättigar till villkorad återbäring.

Premiebetalning

Premie erläggs som engångspremie eller betalas löpande under avtalat antal år, dock längst så länge den försäkrade lever.

Om premien betalas löpande och ska vara indexerad och/eller rätt till premiebefrielse ska ingå betalas premie under minst fem år.

Indexering

Försäkringen kan tecknas med indexerad premie när premiebetalningen ska ske löpande under viss tid.

Om försäkringspremien ska vara indexerad och/eller rätt till premiebefrielse ska ingå år högsta inträdesålder 60 år.

Se vidare punkt 7.2 i de allmänna villkoren.

Premiebefrielse

Rätt till premiebefrielse vid sjukdom och olycksfall kan, vid löpande premiebetalning, ingå i försäkringen. Premiebefrielse medges endast för tid mellan 16 och 65 år.

Om rätt till premiebefrielse vid sjukdom eller olycksfall ska ingå sker riskbedömning i den delen.

Se vidare punkt 9 i de allmänna villkoren.

Förmånstagare

Utbetalning sker till försäkringstagaren eller till insatt förmånstagare.

Se allmänna villkor enligt punkt 20.

Överlåtelse, pantsättning och återköp av försäkringskapital

- överlåtelse kan ske
- pantsättning kan ske
- återköp kan ske. Delåterköp kan bara göras en gång per kalenderår

Skatteregler

Försäkringen är i skattehänseende en kapitalförsäkring (K). Premien är inte avdragsgill. Utfallande belopp är skattefritt.

Försäkringen omfattas av avkastningsskatt.

Dödsfallsförsäkring

Försäkringen tecknas mot riskbedömning. Den kan endast beviljas efter godkänd riskbedömning.

Om försäkringspremien ska vara indexerad och/eller rätt till premiebefrielse ska ingå är högsta inträdesålder 60 år.

Försäkringstiden kan sträcka sig längst till den försäkrade fyller 80 år.

Försäkringsförmåner

Avtalat försäkringsbelopp utbetalas vid den försäkrades dödsfall under försäkringstiden. Försäkringsbeloppet baseras på det garanterade kapitalet, som beräknas enligt punkt 10 i de allmänna villkoren. Till försäkringsbeloppet kommer ett tilläggsbelopp baserat på den villkorade återbäringen i enlighet med punkt 11 i de allmänna villkoren. Det garanterade kapitalet förräntas med den garanterade ränta som anges i försäkringsbeskedet för den enskilda försäkringen.

Utbetalning sker med ett engångsbelopp.

Återbäring

Försäkringen berättigar till villkorad återbäring.

Premiebetalning

Premie erläggs som engångspremie eller betalas löpande intill försäkringstidens slut, dock längst så länge den försäkrade lever.

Om premien betalas löpande och ska vara indexerad och/eller rätt till premiebefrielse ska ingå betalas premie under minst fem år.

Indexering

Försäkringen kan tecknas med indexerad premie.

Premiebefrielse

Rätt till premiebefrielse vid sjukdom och olycksfall kan, vid löpande premiebetalning, ingå i försäkringen.

Förmånstagare

Utbetalning sker till försäkringstagaren eller till insatt förmånstagare.

Överlåtelse, pantsättning och återköp av försäkringskapital

- överlåtelse kan ske
- pantsättning kan ske
- återköp kan ske. Partiellt återköp kan inte ske

Skatteregler

Försäkringen är i skattehänseende en kapitalförsäkring (K). Premien är inte avdragsgill. Utfallande belopp är fritt från inkomstskatt.

Försäkringen omfattas av avkastningsskatt.

Ordförklaringar

Avkastningsränta är den räntesats med vilken försäkringskapitalet förändras i försäkring med sparande.

Förmånstagare är den som försäkringstagaren har förordnat som mottagare av försäkringsbeloppet. Förmånstagare är också den som försäkringen ska övergå till om försäkringstagaren avlider och utbetalning inte ska ske till följd av dödsfallet. Införande eller ändring av förmånstagarförordnande kan endast ske genom att försäkringstagaren gör en skriftlig anmälan till Bolaget.

Försäkrad är den på vars liv eller hälsa försäkringen gäller.

Försäkringskapital/Pensionskapital är en försäkrings totala kapital vid varje tidpunkt, inklusive villkorad återbäring.

Försäkringstagare är den som ingår avtal med Bolaget. Försäkringstagaren är ägare till försäkringen.

Övergår äganderätten till annan, betraktas denne därefter som försäkringstagare.

Garanterad ränta är den räntesats som det garanterade kapitalet räknas upp med.

Skattekategori är den skatterättsliga indelningen av försäkringar i inkomstskattelagen. Individuell livförsäkring för vilken dessa försäkringsvillkor tillämpas tillhör skattekategori: kapitalförsäkring (K), pensionsförsäkring (P) eller tjänstepensionsförsäkring (T), vilket framgår av försäkringsbesked. För en kapitalförsäkring är premien inte avdragsgill och utfallande belopp är fritt från inkomstskatt.

För en pensionsförsäkring eller tjänstepensionsförsäkring är premien avdragsgill inom vissa ramar och utfallande belopp inkomstskattepliktiga.

Totalavkastning är Bolagets faktiska avkastning på det kapital som är hänförligt till försäkringen. Total avkastningen består av både direktavkastning, till exempel räntor och aktieutdelning, och värdeförändring på tillgångarna. Totalavkastningen uttrycks som en räntesats.

Kundklagomål i Handelsbanken Liv

Handelsbankens policy när det gäller klagomål är att de ska behandlas korrekt, omsorgsfullt och så skyndsamt som möjligt. Du har rätt att få ett sakligt svar och kan begära att få det skriftligt om du så önskar. Om ditt klagomål inte kan tillmötesgå har du rätt att få en motivering till detta.

Om du inte är nöjd med Handelsbanken Livs beslut

Om du vill att ett beslut ska omprövas, ska ärendet i första hand bedömas av bolagets klagomålsansvarig, e-post: klagomal_handelsbankenliv@handelsbanken.se

Beslut i ett ärende kan även prövas i:

Handelsbankens Försäkringsnämnd

Box 1325
111 83 Stockholm
E-post: klagomal_handelsbankenliv@handelsbanken.se
(ange Handelsbankens Försäkringsnämnd i rubriken) Om olika meningar ändå kvarstår hänvisar vi till:

Allmänna reklamationsnämnden (ARN)

Box 174
101 23 Stockholm
Tel: 08-508 860 00
Webbplats: www.arn.se

Personförsäkringsnämnden

Box 24067
104 50 Stockholm
Tel: 08-522 787 20
Webbplats: www.forsakringsnamnder.se

Allmänna Reklamationsnämnden och Personförsäkringsnämnden är nämnder för alternativ tvistlösning. En anmälan till nämnderna måste vara skriftlig. För att Allmänna Reklamationsnämnden ska pröva ärendet finns bl.a. vissa värde- och tidsgränser. Personförsäkringsnämnden prövar ärenden som innefattar försäkringsmedicinska bedömningar.

Saken kan även prövas i **allmän domstol**.

Råd och upplysning i försäkringsfrågor:

Konsumenternas försäkringsbyrå

Box 24215
104 51 Stockholm
Tel: 0200-22 58 00
Webbplats: www.konsumenternas.se

Konsumentverket

Box 48
651 02 Karlstad
Tel: 0771- 525 525
Webbplats: www.konsumentverket.se

Konsumentvägledningen i din kommun